

NOVADNIEKS

SESTDIEN,
1990. gada 25. augusts

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 101 (6105)
Maksā 3 kap.

Kombainieris P. Kokorīts.

Anspoku kaltes meistara palīgs
E. Pundurs.

Kombainieris A. Kaza.

Rudens — 90

Vēl nedēļu laba laika

Pulksteņa rādītāji tuvojas divpadsmitiem, kolhoza «Sarkanā ausma» dispečeri skaidro, ka kombaini labību plaut sāks labi ja ap pulksten diviem, vienīgi varbūt otrajā iecirknī — Garajā salā uzsākuši kult zālāju sēkliniekus. Nu ko, ja Garajā salā, tad Garajā salā. Te pat darbnīcās atrodams kombainieris Pēteris Kokorīts. Viņš strādā uz vācu kombainā. Iekūlis tuvu trīs simt tonnām graudu. Ar viņu kopā uz tādiem pašiem kombainiem strādā arī Francis Pauriņš un Antons Bricis. Iekūlušī pat vairāk. P. Kokorīts par savu tehniku izsakās atzinīgi un piebilst:

— Vēl nedēļu laba laika, un graudaugus pieveiksīm. Darbnīcās kombainu šķūnī nemas Afanasijis Varlamovs.

Līdz Garajai salai ceļš aizvijas garām Anspokiem. Vietām novākti lauki. Iespēju robežās rulonon sapresēti salmi. Aiz fermas redzami kombaini kuļam zālāju sēkliniekus. Pa ceļu, kāpurķēdēm grabinādams, rāpo viens kombains. Kad piestāj pie apmēram simts hektārus liela miežu lauka, izrādās, ka to stūrē Andris Kaža. Arī viens no labākajiem kombainieriem. Tuvāk apskatot miežu lauku, redzams, ka dispečeri nav melojuši, — viss lauks pludo ūdenī, tik ar kāpurķēdēm aprīkotam kombainam ir pa spēkam plaut tādu izmirkušu labību.

Atpakaļceļā piestājam pie Anspoku graudu kaltes. Kaltes meistars Andrejs Skuteļis un viņa palīgs Elmārs Pundurs stāsta, ka viss rit normāli. Cik nāk no lauka, tik tiek izžāvēts. Dažā maiņā līdz divsimt tonnām saņāk.

J. SILICKA teksts un foto

Aktualitāte

Laukos šobrīd rūgst ne tikai pārlieku mitrie tūrumi. Rūgst arī saimniecību vadītāju un speciālistu prāfi. Protams, redzot un izjūtot pašreizējo dzīves dārdzību, saimniecības graudu gribētu valstij pārdot par augstāku samaksu. Ipaši šogad, kad šīs graudu tonnas tik smagi iegūstamas. Bet... valsts maksā tik, cik tā šobrīd spēj samaksāt.

Vai tādā situācijā ir ekonomiski un politiski pareizi boikotēt graudu pārdošanu valstij [kā to pašlaik dara mūsu rajona saimniecības]? Un ko par to domā rajona agrorūpnieciskajā apvienībā «Preiļi»? Jo mēs visi, īpaši aktīvi lauku cilvēki, balsojam par 4. maija deklarāciju, kura paredz republikas ekonomisko un politisko neatkarību. Bet tagad ar šo

ties un vismaz līgumā paredzēto graudu daudzumu piegādāt par pašreizējo cenu.

Apvienības priekšsēdētājs aicina būt saprātīgiem un, kā tautā saka, neizsaukt uguni uz sevi. Taisnība Jānim Vucānam — šobrīd nevienai saimniecībai nevar pavēlēt, var tikai ieteikt izpildīt līgumus un varbūt pat pārdot mazliet vairāk graudu nekā paredzēts. Nevienam spītnieku apvienība nevarēs glābt, kad vajadzēs sadalīt apcirtos materiāli tehniskos resursus. Acīmredzot, tas, kurš neko nepārdos, neko arī nesaņems.

Noslēgtie līgumi uzskatāmi parāda katras saimniecības attieksmi pret tik nopietnu lietu kā valsts pasūtījums. Piemēram, kolhozs «Vārķava» šādu līgumu nemaz nav noslēdzis. Ko

Vai nepaliksim zaudētājos?

boikotu liekam republikas valdībai krist ceļos «vecākā brāļa» priekšā — Maskavā, lai izlūgtos graudus.

Jā, situācija nav vienkārša un, protams, republikas valdība saimniecību vadītājiem par šādu rīcību galvas neglaudīs, bet atmaksās ar to pašu. Pat ja ne bargāk.

... Agrorūpnieciskās apvienības «Preiļi» priekšsēdētāja Jāņa Vucāna kabinetā uz galdā telefonogrammas no Daugavpils labības produktu kombināta, kas brīdina, ka sakarā ar noslēgto līgumu nepildīšanu Preiļu rajonam, sākot ar 15. augustu, pārtraukta kombinētās lopbarības piegāde no valsts fondiem. Bet turpmāk ne tikai spēkbarības, bet arī miltu, putrāimu un citi fondi rajonam tiks gan samazināti, gan aizturēti. Un tad var gadīties, ka Preiļu un Līvānu veikalos trūks gan baltmaizes, gan rupjmaizes. Un te nu nevainosim ne «perestroiku», ne neatkarības deklarāciju, bet gan tikai paši sevi. Iedzīvotāji, zemnieki saimniecības spēkbarību jau nesaņem.

Ir arī cita telefonogramma, kuru parakstījis republikas lauksaimniecības ministra vietnieks A. Šķēle. Citēju tās pēdējo rindkopu: «Rajoniem, kuri nepiegādās republikai plānoto graudu daudzumu, var tikt samazināti visu veidu centralizēti iedalāmie materiāli, tehnisko resursu fondi [izņemot degvielu], lai par tiem iegādātos izstrūkstošo labību ārpus republikas.»

Un vēl viens fakts, kas var mūsu rajona lauksaimniekus nostādīt zaudētāju lomā. Republikas valdība esot vienojusies par viena miliona tonnu graudu iepirkšanu Maskavā. Republikas pēdējā selektorapspriedē jau izskanējis priekšlikums: šos samērā lētos graudus (200 rubļi par tonnu) rajoniem, tajā skaitā Preiļu rajonam, nepārdot, ja netiks izpildīti līgumi par pašražotās graudkopības produkcijas pārdošanu labības kombinātiem.

Jāņa Vucāna darba kabinetā telefona zvani nerima ne mirkli. Saimniecību vadītāji interesējās par pašreizējo situāciju, kas radusies ap mūsu rajonu, kurš valstij pārdevis tikai 36 procentus no līgumos paredzētā graudu daudzuma. Mūsu kaimiņi rēzeknieši piegādājuši jau 64,3, Daugavpils rajons — 58, bet Liepājas rajons pat 72 procentus no līgumā paredzētā. Acīmredzot, vīri sāk prāt, vai patiešām nepaliks zaudētājos, un kā būt: paklausīt lauksaimnieku savienības aicinājumam turpināt cīnīties par augstākām iepirkuma cenām vai tomēr pagaidām piekāp-

te teikt: ja jau saimniecība uzskata, ka tai nav nekāda pienākuma pret tautu, ka par visu svarīgākas tikai savas intereses, tad, acīmredzot, tāda pat attieksme arī gaida kolhoza valdi. Un Vārķavas pagasts, iespējams, būs pirmais, kuram netiks piegādāta maize, milti, putrāimi utt. Maz graudu valstij iepļānojušas pārdot tādas spēcīgas saimniecības kā Lēņina kolhozs, «Sarkanā ausma», agrofirma «Sarkanais Oktobris», «Nākotne». Un šis pats mazumiņš netiek piegādāts. Vienīgi kolhozs «Sarkanā ausma» savu līgumu izpildījis par 102 procentiem, bet, piemēram, agrofirma «Sarkanais Oktobris» (līdz 22. augustam) — tikai par 36, Lēņina kolhozs — par 14 procentiem, «Nākotne» graudu pārdošanu nemaz nav uzsākusī.

Protams, lauksaimnieki var izteikt savus priekšlikumus un prasības, ja tās ir objektīvas, republikas valdībai, taču ultimāti un boikoti nedrīkst dominēt ne politikā, ne arī ekonomikā. Jo sevišķi pašreizējā situācijā.

Man nav tiesību un es negrāso ar dot padomus mūsu saimniecību «dūziem» — priekšsēdētājiem. Gribu vienīgi atgādināt neaizmirst, kā partneri civilizētās valstīs vērtē tādu fermeri vai koncernu, kurš lauž paša parakstītu līgumu — ar tādu līgumlauzēju neviens vairs nesadarbosies, jo tas zaudējis uzticību. Mūsu saimniecībām līgumus «no augšas» šogad neviens neuzspieda.

Šogad visi meklē graudus, un daži, arī ar agrorūpnieciskās apvienības speciālistu palīdzību, tos dabū. Šie graudi nebūs lēli, jo klāt nāks transportēšana, un, ko tur slēpt, arī «sarunāšanas» izdevumi. Piemēram, Kirova kolhozs, varbūt arī dažas citas saimniecības, šādu iespēju izmanto. Tātad daudz kas tomēr atkarīgs no saimniecību vadītāju izveicības un situācijas izpratnes.

Šodien visi domā, kā paņemt graudu tonnas, kas ir saveldrētajos, pielijušajos laukos. Lēņina kolhoza valde aicina talkā visus, kas prot plaut ar izkapīti, un sola ražu daļīt uz pusēm. Arī tā ir sava veida izeja.

Krievzemē vietumis dienīšķo maizīti jau pārdod pret taloniem. Vai arī mēs nononāksim līdz tam, ja mūsu lauksaimnieki nepaies sōlītī preī republikas jaunajai valdībai! Un es piekriītu Jānim Vucānam: diezin vai mēs — Preiļu, Saldus un Balvu rajons — esam tie visgudrākie un vistālredzīgākie!

Aina ILJINA

Labāk palīdzēsim lauku ļaudīm

Kopsaimniecību un jaunsaimnieku tūrumos pats karstākais darba laiks — jāturpina papildināt lopbarības krājumus, jāvēc raža. Turklāt šī gada nelabvēlīgā vasara radījusi milzums grūtību. Un cilvēki, lieli un mazi, raujas, kā saka tautā, vaiga sviedros, lai neatzīstu postā izaugušo. Tāpēc, lasot rajona laikraksta «Novadnieks» 9. augusta numuru, pārņem divvainu sajūtu — val rakstājamies pareizi, ja uzmanības centrā tagad esam izvirzījuši nevis to, cik tonnu sieņa un graudu ievāks, bet gan

LKP (PSKP) vietējo līderu izdarības?

Latvijas Republikas Augstākās Padomes priekšsēdētājam A. Gorbunovam aiz muguras ilga un grūta Augstākās Padomes sesija. Viņam arī tagad risināmas svarīgas valstiskas problēmas. Taču viņš ziedo savu laiku (droši vien brīvo), lai atbildētu Preiļu sabiedrības (interesanti zināt, cik liela šī sabiedrība? Varbūt Preiļos notikušā mītiņa dalībnieki?) pārstāvim P. Vartinskim, kurš, redziet, sabiedrības vārdā (ak, šī «noslēpumai-

nā» sabiedrība!) sagrībējis noskaidrot mūsu Augstākās Padomes priekšsēdētāja domas par Lēņinu. Kolhoza «Jersika» slaucēja Ilga Dimante, kurai darbs nebūt nav viegls, nevarēdama paciest netaisnību, atlicina laiku atbildei LKP Preiļu rajona komitejas otrajam sekretāram P. Romanovam, lai mēģinātu viņu pārliecināt, ka vēstures patiesība nav tāda, kādu to iedomājas viņš.

Būtu labi, ja tam būtu kāda jēga. Vai tiešām vēl ceram pārliecināt LKP vietējos līderus par

savas tautas sāpi, par tai nodarītajām pārestībām, par 1940. gadā mums atņemto neatkarību un mūsu tiesībām pēc patiesas brīvības? Es tam neticu, un visa mūsu pārliecināšana viņiem ir tukša skaņa. Vēl jo vairāk tāpēc, ka LKP vietējiem līderiem, pat ja kādam būtu savs viedoklis, pirmajā vietā joprojām ir instrukcija no «augšas». P. Romanova raksts «Padomju Latvijai-50» — uzskatāms pierādījums. Autors to sagatavojis, (lai neteiktu — pārrakstījis vārds vārdā) no «tipveida» materiāla, kuru viņa partijas Centrālā Komiteja izsūtīja visām LKP organizācijām.

Tāpēc netērēsim velti laiku.

(Man pat liekas, ka LKP vietējie līderi to vien gaida, lai viņiem pievērstu uzmanību. Ko citādi viņi darītu?) Atmetisim malā emocijas un labāk padomāsim, kā varam palīdzēt lauku cilvēkiem ražas novākšanā.

Latvijas Neatkarīgās komunistiskās partijas rajona komitejas valde aicina savas partijas pirmorganizāciju sekretārus, visus LNKP biedrus aktīvi iesaistīties talku organizēšanā, uz vietām apsvērt, ko vēl mēs varētu darīt, lai glābtu ražu. No vārdiem pāriesim pie darbiem.

Aina PASTORE,

LNKP Preiļu rajona komitejas valdes sekretāre

Krīts, tāfele, skolotāja vārds

Smaržo flokši. Labi nostādīts baritons magnētēntē izjusti dzied par laimi, mīlu un jaunību. Istabā sāk klejot nepieskatītas atmiņas, un, vērojot, kā gar logu aizslīd augsta saule, un nestrēdzīgi malkojot kafiju, nestēdzīgi risinās arī šī pēcpusdienas saruna.

Jau kopš sešu gadu vecuma es zināju, ka būšu skolotāja. Pamatskolā tā nolēmu un savas domas tā arī nemainīju. Man patika iet uz skolu, mācīties un savu mammu un krustmāti «mācīt», viņām «referātas lasīt». Dažreiz skolotāja atļāva man arī burtnīcas palabot.

Mana pirmā bija Ančkinu pamatskola, pēc tās — Vārkavas septiņgadīgā skola un Preiļu 1. vidusskola. Tad — ceļš uz Liepājas Pedagoģisko institūtu un atpakaļ — uz Preiļu rajonu.

Nu jau divdesmit piecus gadus pamatklašu bērnus audzinu.

Kādas ir jūsu skolas gadu atmiņas?

Pagrūti bija. Sevišķi zelmā — tos septiņus kilometrus līdz Vārkavai izbirst. Bet es, būdama ļoti precīza, skolā biju jau pusstundu līdz zvanam. Vēl atceros, cik interesanti bija, kad pa Barkavas mežu ar lāpām uz skolu gājām. Visi bariņā, lai drošāk. Tad — jau vidusskolā — tiku pie velosipēda, ar ko uz Preiļiem braukāt.

Savas pirmās skolotājas Saļenieci, Staričenoku un Kojačkīnu vienmēr atcerēšos.

Bet kādi bija pirmie darba gadi?

Vai, kad Preiļos sāku strādāt, vēl ilgi jutos kā skolniece. Kolēģi — visi mani bijušie skolotāji — Bleive, Čiša, Gailīte, Butlers... Pamazām pieradu. Un pa šiem gadiem arī es sev mainu sagatavoju. Sešus vai pat septiņus skolotājus izaudzināju. Tagad ar Zentu Reču, Inesi Kursīti kopā strādājam.

Vispār skolā veiksmīgi notiek «atražošana», atgrīzejas pašu audzēkņi. Daudz ir jaunu skolotāju. Arī vadība gados jauna. Neļauj mums novecot.

Vai varat pateikt, cik pirmklasnieku pa šiem gadiem esat ielēlājai skolai un dzīvei sagatavojusi?

Rudenī turpināšu audzināt savu 4. klasīti, un tas būs mans astotais izlaidums. Pāris simti audzēkņu sanāk, un — visi manējie. Visu mūžu būs manējie.

Tā jau ir ar mums, pirmo triju (tagad — pirmo četru) klašu skolotājiem, dzīvojam līdz saviem audzēkņiem, kamēr viņi beidz 8. klasi, vidusskolu. Arī pēc tam, protams. Bet skolā jo īpaši sekojam, kā viņiem klājas, kā mācās.

Jūs esat stingra skolotāja?

Jā. Reizēm pat par daudz, varbūt. Bet — tas pa ceturksni. Kad jāliek atzīmes lēcībā, vienmēr uz augšu «pavelku». Zinu, ka mācību laikā esmu bijusi stingra, un — bērnam jau arī prieks.

Tagad tā padomājot iekas, ka man ļoti bērni vien bijuši. Un dzīvē jau tā sanāk, ka tie,

kas vairāk tirdīti, biežāk i atceras. I labdienu pasaka...

Jūs piekristu apgalvojumam, ka visvienkāršāk, visvieglāk skolotājam sīrādāt ar mazajiem bērniem?

Nē. Tieši ar viņiem ir tas smagākais, atbildīgākais darbs. Pamatskola — tas taču ir pats pamats. Skolai, zināšanām, dzīvei. No pamatklašu skolotāja atkarīgs, kādu skolēnu saņems tālākais posms līdz pat vidusskolai. Tiesa, matemātika, gramatika — šīs zinības nav sarežģītas. Bet bērniem tas viss ir svešs, abstrakts, un no skolotāja prasa daudz spēka, izturības, enerģijas. Un kur tad vēl disciplīna! Turklāt atšķirībā no citiem skolotājiem mazajās klasēs viss jādara pašiem — sākot ar burtnīcu parakstīšanu un

ar citu skolu skolēniem rēķināt, dzeju runāt.

Metodiskās apvienības vadītāja esmu gan, taču apzinos, ka šo darbu tomēr neveicu kā vajadzētu. Neērti no kolēģiem, kad gadu no gada trūkst vienu un tā paša — tabulu, grāmatu, bērnu literatūras, par aparāturu nemaz nerunājot.

Ko jūs, pieredzes bagāta skolotāja, domājat, vērojot pārpildītās klases, mazos, nervozos skolēnus?

Uzskatu, ka līdz sešu gadu vecumam bērnam noteikti jābūt ģimenē. Un mātes par to jāatļāgo. Normāli audzināti un normāli vecumā uz skolu atnākuši bērni nebūt nav ne tik strauji, ne nervozi. Arī mazo pamatskolu likvidēšana jaunumu nodarīja. Bērnam vajadzētu sākt mācīties

loti daudz ir palīdzējušas, interesējušas, visas klases audzināšanā piedalījušas.

Tagad dzird sakām, ka grūti būt jaunam, arī vecam grūti būt. Bet — vai grūti būt skolotājam?

Nezinu. Es mīlu savu darbu, bērnus. Vecāki reizēm brīnās: «Kā jūs izturat? Mēs ar savu vienu netiekam galā... un skolā tāds troksnis...». Ir jau ir, skolotājam tā skajā balss un krunkas pierē. (Es jau uzreiz gan transportā, gan uz ielas redzu, kad kāds kolēģis nāk pretī.)

Mainās šobrīd grāmatas, programmas, un viss jau būtu labi, ja vien skolotājs varētu ar katru bērnu individuāli pastrādāt, jauno vielu pārrunāt. Diemžēl... Arī skola maza, klase maza, skolēnu daudz — pirmajiem deguns gandrīz uz tāfeles.

Uzskatu, ka skolotājam viņa darbā ir tikpat kā trīs baušļi: krīts, tāfele un skolotāja vārds. Taču tā gribas, lai bērniem būtu interesanti. Un tad ir jāskrien pie kolēģiem biologi, matemātiķiem, literātiem — pēc tabulām, plakātiem, paraugiem. Mazākajās klasēs ar uzskates līdzekļiem neesam izlutināti. Pārsvār skolotāji paši tos zīmē, līpina... Pēdējā laikā mums visiem lielā priekā, kad tiekam Informātikas kabinetā uz kompjuteriem reizē rēķinu risināt! Kompjūteri bērniem ļoti patīk.

Ko jūs mainītu vai no jauna ieviestu mācību programmās?

Jau no mazajām klasēm jāsāk mācīt svešvalodas. Te, Latgalē, krievu valodas vietā varētu sākt ar citu valodu, bet krievu valodu vēlākajās klasēs tikai «pieslīpēt». Visi zinām taču, ka bērni ļoti ātri apgūst jaunas valodas. Šī iespēja jāizmanto, jo Latvijai valodu zināšanas vajadzīgas. Arī es esmu izjutusi, ko nozīmē svešā zemē tikai savu mēli zināt. Jaunajai paaudzei noteikti jāmacās svešvalodas, jāceļo. Citādi esam te auguši kā mežonēni, neko ne redzot, ne zīnot, kā citur dzīvo, kādas mākslas un kultūras bagātības ir pasaulē. Par to pārlicinājos Čehoslovākijā un Vidusjūras valstīs.

Ir jau arī mums pieejami mākslas darbi un šedevri — baznīcās. Bet baznīca visu laiku no skolas bija šķirta. Bet vai tad skolotāji spēja audzināt to labestīgumu, cēlumu, ētiku? Vai skolotājs bieži var parunāt, pārliecināt, saprast pusaudzi, kā to izdara baznīcā? Dažreiz esmu iedomājusies, ka vajadzētu mācīt gadu 1. septembrī sākt ar visiem skolai kopīgu dievkalpojumu. Un arī ticības mācībai vajadzētu būt jau ar 1. klasi.

Bieži domāju, cik laika aizņem mūsu visdarbietilpīgākais process — burtnīcu labošana. Protams, tas ir vajadzīgs darbs, taču tai laikā, kas jāpavada pie burtnīcām, skolotājam labāk vajadzētu aiziet uz kino, teātri, palasīt daļlīteratūru, metodisko literatūru. Pašizglītoties. Skolēni savās klūdās nemaz tik cītīgi neskatās, kā mums to griebtos. Tāpēc klūdu labošana varētu būt kopīga, skolotājam norādīt uz biežāk sastopamajām, lielākajām klūdām. Bet te varētu daudz diskutēt, jo daudz

mums vēl ir kas jāievieš un jāpilnveido, atkāpjoties no rāmjiem un standartiem.

Gribu tikai vēl uzsvērt, ka, ja arī skolas programmās tas nav ierakstīts, skolotājs nedrīkst aizmirst iemācīt labestību, to, ka cilvēkam jācieņa sevi un citus, ka jāmīl sava Dzimtene, sava Latvija. Un es esmu lēpna par to, ka esmu latvietie. Ļoti ceru, ka mūsu Latvijai pienāks labāki laiki. Skolotājam šobrīd ir svarīgs uzdevums — mācīt bērnus ne vien savās stundās, ne vien ar runāšanu, bet arī ar savu stāju...

Vai reizēm nav tā, ka skolēni audzina jūs?

Jā. Domāju gan, un itin bieži. Un arī uz jaunām idejām rosina. Pirmos gadus es cītīgi konspektēju, rakstīju stundu plānus. Bet jau nākošajā gadā tie man vairs nepatika. Atkal laboju, bet — pirmos desmit gadus pie tiem pieturējos. Tagad varu droši teikt, ka man divu vienādu stundu nav bijis. Katrreiz kaut ko citu izdomāju un tad gan labāk, gan sliktāk izdodas. Un nemaz nav tā, ka atklātās — vairāk gatavotās stundas — būtu tās labākās. Reizēm visparastākā stunda un visvienkāršākā viela izdodas tā, ka pašam prieks un daudz gūvis bērns.

Jums strādāt vajadzēja šobrīd daudzpeltajā stagnācijas laikā...

Stagnācijas laikā es piedzimu, izaugu un arī visus šos gadus nostrādāju. Ne vien skolā laiku pavadīju, daudz esmu aicināta arī sabiedriskos darbos un pienākumos — vadīju bērniņas svētkus, darbojos vēlēšanu komisijās un arī daudz kur citur, ja vajadzēja.

Taču bija jāstrādā un jārunā kā «dikteja no augšas». Tagad atceroties, jāsaka, ka bija vismelnākais darbs un — samērā zems atalgojums. Tikai, sevi nesaudzējot, varēja gūt minimālus panākumus darbā.

Ir man arī apbalvojumi un godaraksti — gan Izglītības ministrijas, gan rajona mēroga. Ir goda nosaukumi. Bet es esmu tikai godīgi darījusi savu darbu. Taču zinu, ka dažs labs pagodinājums aizgāja secen, jo nebiju partijas biedre, un arī Aglonas baznīcas dārzā mani satikt varēja. Taču tas, ka šobrīd man nav kāda lieka «papīriņa», neko daudz mani nesāpina. Es apzinos, ka mana lielākā vērtība ir mani audzēkņi.

Paldies jums, skolotāj, par sarunu. Un — daudz laimes dzimšanas dienā!

Somēnes skolotājai ANASTASIJAI VILCANEI bija jubileja. Zīnot, cik ļoti tuva viņai «āra» dzīve, varam būt droši, ka, saņemusi kolēģu, draugu, radu un savu skolēnu apsveikumus, diena, kad ikviens jubilārs vēlas pabūt viens ar saviem gadiem, domām un pārdomām, skolotājai Vilcānei bija kaut kur mežos vai laukos. Varbūt — savā «būdā», kā viņa smeļot sauc savu namiņu kooperatīvā «Ozoli». Taj pašā, gar kuru ejot, dažam kaimiņam jābrīnās, ka tik daudz vietas, kur prātīgs saimnieks būtu tomātus vai gurķus audzējis, atvēlēts puķēm. Bet skolotāja saka: «Es mīlu ziedus. Un sauli.» Un savu darbu.

Ar jubilāri tikās
Silvija JOKSTE
Jāņa SILICKA foto

Jubilejas rindas

betdzot ar visu pasākumu gatavošanu. Viss — skolotājiem.

Bet man patīk mans darbs. Lai arī tajā, tāpat kā citur ir steiga, un daudz ko gribas izdarīt labāk. Gribas, lai bērniem būtu prieks. Tāpēc itin bieži pati pērku grāmatīņas, veidoju apsveikumus un diplomus. Stimulam — par panākumiem mācībās, sportā. Un tas viss prasa laiku un darbu. Taču bērni jāmaca ne vien mācīties un strādāt, bet arī priecāties, atpūsties. Manās klasēs vienmēr esam braukuši jāutrās ekskursijās un svinējuši pamatskolas izlaidumus.

Jūs esat rajona 1. — 4. klašu skolotāju metodiskās apvienības vadītāja. Un jaunāko klašu skolēnu mācību priekšmetu olimpiādes — tā arī jūsu ideja.

Jā, olimpiādes ir noderīgas pārskatam par zināšanu līmeni skolās. Arī bērniem patīk kopā

pierastā vidē, mājā tuvumā. Vairāk būt kopā ar ģimeni. Kad biju tūrisma braucienos ārzemēs, mani pārsteidza, cik ļoti ģimenes turas kopā. Pastaigās, izbraukumos — visur kopā ar bērniem. Bet mūsu bērni? Klīst vieni apkārt.

Jā, un skolēnu skaits klasēs! Atceros, kad sāku strādāt, klasē man bija 36 skolēni, bet vajadzētu būt ne vairāk par 20 bērniem.

Starp citu, par vecākiem. Vai arī viņus jūtāt savā darbā?

Protams. Ne vien bērni klūst mīļi un savi, bet arī viņu vecāki ir jau savi cilvēki, gandrīz — par radiem tuvāki. Mums vienmēr ir ko par bērniem pārrunāt, pavaicāt. Ir māmiņas — M. Veita, Z. Upeniece, A. Skutele, L. Ūdrasola, E. Bravacka, I. Vaivode, E. Sudņika, J. Zīmele, A. Catlakša, A. Bulmeistere, J. Šņepste un daudzas, daudzas citas, kuras

Vēstule redakcijai

Par sakoptību savās mājās

Rušonas pagastā augusta pirmajā pusē notika skate, kurā vērtēja individuālo māju, iestāžu un organizāciju teritoriju sakoptību un apzaimotību. Tā mani arī pamudināja uzrakstīt šīs pārdomas.

Skates dienā Spuldziņu piūši smējās, ka viņu mājās nu gan iepņemot pirmo vietu šajā konkursā. Tajā pusē šobrīd pilnā sparā rit meliorācija. Par tās liederību neviens nešaubās, bet par darba kultūru, par dabas objektu saglabāšanu gan. Starp pakalniem un siltiņām te dažviet auga skaistas dzīvīlīņas. Nu tās sagāztas kaudzēs. Un tur ir labu labā malķa un arī

viens otrs lietaskoks. Cilvēki neko nezina, tāpēc koki palika nenozāģēti. Kad šajās dienās satiku kādu no Aglonas stacijas vīriem, kurš bija rušinājies šajās kaudzēs, viņš teica:

Par šādu grēku darbu būtu jātesā — tik daudz koku aizlaists zudumā. Malķa labu labā. Un par to būtu ar mieru maksāt. Bet pamēģini nozāģēt koku, kurš tev traucē, vai kādu praulu, soda naudas iekasētāji tūlīn būs klāt. Jā, pie mums par tādiem masveidā pasīrādātiem grēka darbiem atbildīgo nav un neviens par tiem arī netiesā.

Celmalā auga skaista vīlkābele. Vai arī tā traucēja! — jautāja kāda cita blakus sādžas iedzīvotāja. — Un kā būs ar Melno kalnu? Varbūt arī to taisās nopostīt!

Darbi iesākti vienā, otrā, trešā vietā, viss sačupots un sagrūsts kaudzēs. Norauti elektrības un telefona vadi, izraknāti dārzī un pāraktī ceļi.

Ja jau sāku runāt par meliorāciju, tad nevaru nepastāstīt par ekoloģisko situāciju Aglonas stacijas centrā. Jau iepriekšējā sasaukuma ciema padomes deputāti ierosināja nomeliorēt Aglonas stacijas centrālo daļu. Pēdējos gados tā strauji pārpurvojās, jo aizsērējuši novadgrāvji. Visādi mēsli satek arī bezvārda ezeriņā, kas savienots ar Solku. Šajā ziņā stipri grēko dzelzceļnieki. Ir bijuši gadījumi, kad tualetu saturu izlej centra dīķos. Šopavas patī savām acīm redzēju, kā strādnieki, remontēdami pīrīti, sagrūda būvgrūzus tuvējā dīķī. Un kur vēl netīrie pīrīti ūdeņī! Tāpēc arī

dīķi smird tā, ka, ejot garām, degunam priekšā jāliek mutauts.

Sarunā ar pagasta priekšniecību pajautāju: «Kāpēc tiek novilcināta meliorācija?». Man atbildēja, ka melioratori gaidot bargu ziemu, lai dīķus iztīrītu. Bet «Lauktechnikas» vīri, kad sarunu viņiem atstāstīju, gan smīkņāja: vai tad melioratoriem tehnikas trūkstot! Un ja bargas ziemas nebūs! Uz šiem jautājumiem gribētu saņemt konkrētu atbildi ne jau es vien.

Bet pa to laiku, kamēr apkārt braukā komisija, mēs pūstam un sīkstam acīmredzami. Skates dienā daudz lika runāt par nolaidību. Bet vai tad tikai skates dienā jārupējas par teritoriju sakoptību! Tas taču jādara diendienā.

Visvairāk rāja parterētāju biedrības 80. veikalā pārdevēju, kura te tikai kādu nedēļu nostrādājusi, jo neviens kompetentāks veikalnieks negadījās priekšā. Tā lielā runāšana bija par dažiem nenopļaujamiem daudziem žogmalē. Ja jau runājam par

veikalu, tad — kāds veikals, tāda arī teritorija. Meitenes te vairs sen nesmaida, slāvoņi aiz letes.

Seit cītādi nevar strādāt, — atbildēja viena no bijušajām pārdevējām, kad pajautāju, kāpēc jūs esat tik drūmas.

Gaidīdama kaut kādu kārtējo komisiju, patērētāju biedrības priekšniecība lika nokrāsot logus, salabot pamatus. Bet... noliktavās sijas iebrukūšas, jumti cauri, uz sienām un griestiem — pelējuma kārtā. Maizīti diendienā liek blakus piepēm. Un rudenī un ziemā — elīģis aukstums. Šo veikalu jau sen vajadzēja slēgt, jo tas faktiski ir avārijas stāvoklī. Kad solījumi sākt remontu beidzot piepildīties!

Ja jau esam sākuši cīnīties par sakoptību, tad tai jābūt visur. Nevis tā kā tagad: vienā vietā ir, bet otrā dižojas nātres. Kā redzam, ar skati vien nepietiek, lai savas mājas sakārtotu pa istam.

Inta SELICKA
Rušonas pagasts

lektivam ir liela darba pieredze, un tas no gada gada gūst arvien atzīstamākus panākumus.

Kārklīņu fermu vada zootehnike Marija Rubene, par cūkkopjiem te strādā Pēteris Laizāns, Ksenija Burilova, Faina Kamļova un Valentīna Ignatoviča. Tur 55 šķirnes cūku sīvēnātes, no katras gadā iegūst vidēji 2, 3 metienus. Izaudzētās elites klases remontcūcinās un kuilīšus pārdod rajona un republikas saimniecībām. Par 80 kilogramus smagu šķirnes «Latvijas baltā» cūciņu kolhozs gūst 450 rubļus ienākuma.

Mazliet faktu un salīdzinājumu. Rentabilitāte Kirova kolhozam no šķirnes «Latvijas baltā» cūku audzēšanas ir augsta — 62,5 procenti. Visas vaislas cūkas simtprocentīgi atbilst elites klasei. Dienakts dzīvsvara pieaugums kontrolgrupās ir 822

tas 3,25 barības vienības. Vidēji republikā — 3,37.

Kirova kolhozā audzētajām cūkām spēka biezums starp sesto un septīto ribi ir 25 milimetri. Vidējais republikas rādītājs šai šķirnei — 27,3 milimetri. Gaļas kombinātiem cūkas piegādā ar 35—40 milimetru spēka biezumu. Tātad Kirova kolhoza cūkas ir krasi izteiktas bekons. Līsa diētiska gaļa. Zēl, ka mūsu republikā saimniecībām maksā par piegādātās cūkgaļas daudzumu, bet vajadzētu arī par tās kvalitāti.

Gaļas kvalitātes uzlabošanai kolhozā veic vaislas cūku krustojumus. No Vācijas Federatīvās Republikas šogad paredzēts iegādāties divus augstas elites klases kuilīšus. Tas sekmēs spēka biezuma samazināšanu gaļā, dzīvsvara pieaugumus.

Pa vasaru Kārklīņu novietnes cūku vaislinieces uzturas brīvā dabā — aplokā, sīvēnātes ar mazuliem — izbalsinātās telpās, kur ir vēl tīrāks nekā vienā otrā kolhoznieka dzīvojamā mājā. Cūku novietnē valda ideāla kārtība.

Kas iegādājas Kirova kolhoza audzētās šķirnes «Latvijas baltās» cūkas? Galvenokārt pārējo republikas rajonu saimniecības. Pastāvīgi pircēji ir krāslavieši. No mūsu rajona — kolhozi «Nākotne» un «Vārkava». Zēl, ka pārējo rajona saimniecību zootehniskais dienests maz rūpējas par savu cūku šķirņu izkopšanu. Bet derētul Labāk turēt mazāk, bet augstākāgas šķirnes cūkas, kas dotu daudz un lietu gaļu.

Jānis GURGONS

Attēlā [no kreisās]: Kārklīņu šķirnes cūku novietnes vadītāja M. Rubene, cūkkopji F. Kamļova, K. Burilova, P. Laizāns un kolhoza priekšsēdētājs B. Laizāns.

Jāņa SALNAVIEŠA foto

Ienesīga nozare

Kirova kolhozs un Bauskas rajona agrofirmā — kolhozs «Uzvara».

Mūsu rajonā Kirova kolhozā šķirnes «Latvijas baltā» cūkas audzē kopš 1979. gada. Šim nolūkam uzcelta mūsdienīga Kārklīņu novietne. Cūkkopju ko-

grami — ceturta vieta republikā. Ir trīs līnijas, kurās dzīvsvara pieaugums diennaktī sasniedz 1360—1380 gramus. Savdabīgs rekords! Tāda dzīvsvara pieauguma nav pat nobarojamajiem bulļiem. Viena centnera dzīvsvara pieaugumam patērē-

Nesen Kirova kolhoza priekšsēdētājs B. Laizāns atgriezās no republikas šķirnes cūku saimniecību speciālistu un lopkopju sanāksmes — semināra Bauskas rajona agrofirmā — kolhozā «Uzvara». Viņš bija gandarīts ne tikai par apvienības «Seleks» ģenerāldirektores E. Zivtīnas nolāsto referātu un lītišķajām, plaši izvērtējamajām debatēm un domu apmaiņu par cūku šķirņu izkopšanu, bet

galvenokārt — par viņa vadīta kolhoza Kārklīņu fermas cūkkopju darba augsto novērtējumu. Kā nu ne: mūsu rajona Kirova kolhozam par šķirnes «Latvijas baltā» cūku izkopšanu piešķirts II pakāpes diploms, tas kļuvis par Vissavienības konkursa par labākajiem sasniegumiem lopu šķirņu attīstīšanā uzvarētāju. Tādu godu no mūsu republikas izpelnījušies vēl tikai Ludzas rajona slavenais cūku audzētāju

Kas dzīvo Latvijā

1989. gada tautas skaitīšanas dati rāda, ka Latvijas Republikā dzīvo: latvieši — 1 387 757 cilvēki, krievi — 905 515, baltkrievi — 119 702, poļi — 60 416, ukraiņi — 92 101, ebreji — 22 897, lietuvieši — 34 630, igauņi — 3312, cigāni — 7044, tatāri — 4828, moldāvi — 3223, armēņi — 3069, azerbaidžāņi — 2765, gruziņi — 1378, kazahi —

1044, mordvieši — 1053, vācieši — 3783, čuvaši — 1509. Citu tautību cilvēku Latvijas Republikā ir mazāk par tūkstošiem: abazīņi — 13, abhāzi — 90, avāri — 121, austrieši — 5, aguiņi — 50, adigieši — 36, albāņi — 5, altajieši — 14, amerikāņi — 1, angļi — 5, arābi — 22, asīrieši — 20, afgāņi — 9, balkārieši — 24, baškīri — 629, beludži — 1, bulgāri —

420, burjati — 128, ungāri — 347, vepsi — 5, vjetnamieši — 7, gagauzi — 140, holandieši — 11, grieķi — 325, darginci — 65, dolgani — 6, dungani — 3, Goras ebreji — 2, Gruzijas ebreji — 1, izorieši — 4, inguši — 39, spāņi — 43, itālieši — 9, kabardieši — 77, kalmiki — 43, karaīmi — 14, karakalpakieši — 7, karačajieši — 23, karēji — 416, kirgīzi — 189, ķīnieši — 7, komi — 394, komi permieši — 70, korejieši — 248, korjaki — 2, krimčaki — 5, kubieši — 9, kumiki — 65, kurdi — 11, lak-

ci — 45, lezģiņi — 348, lībieši — 135, mansi — 3, marieši — 470, nanajieši — 2, nenci — 9, nogajieši — 9, osetīni — 490, persieši — 10, rumāņi — 938, rutulieši — 6, sāmieši — 1, serbi — 18, slovāki — 38, tabasarāni — 24, tadžiki — 343, talieši — 4, Krimas tatāri — 60, tatieši — 20, tuvieši — 11, turki — 9, turkmēņi — 228, udinieši — 15, udmurti — 471, udegieši — 1, uzbeki — 925, uiguri — 19, somi — 463, franči — 13, hakasi — 24, halha mongoļi — 1, hanti — 10, horvāti — 8, čerkesi —

34, čehi — 102, čečenieši — 158, čukči — 3, šorci — 4, evenki — 10, evēni — 3, jakuti — 119, japāņi — 3.

Dzīvo vēl 65 šeit neminētu tautību cilvēki. Tautas skaitīšanā 689 cilvēki savu tautību nenorādīja.

Pavisam Latvijā 1989. gada tautas skaitīšanas dienās dzīvoja 2 666 567 cilvēki.

Apmēram tikpat raibs tēdzīvotāju sastāvs ir arī citās republikās.

(No laikraksta «Sejuz»)

Pēc nedēļas — 1. septembris. Sāksies jaunais mācību gads. Vai rajona deviņgadīgās un vidusskolas mācībām sagatavotas?

RIEBIŅOS

Vidusskola mūs sagaidīja ar izsīstiem logiem, izdauzītiem durvju stikliem, pieblīvītiem koridoriem. Visur remontēja. Sākot ar virtuvi, kur tek griesti, un beidzot ar kabinetiem.

Direktors Romāns Petrovs parādīja pieteikumu veidlapu, kurā lūdz agrofirmā «Sarkanais Oktobris» ruberoīdu, bitumu, logu stiklus, dēļus. Pagaidām palīdzības nav. Bet varbūt būs? Kā saka, labāk vēlāk nekā nekad. Savai skolai taču jāpalīdz.

Situāciju sarežģī tas, ka mācību korpusam dienvidaustrumu pusē atdalās siena. Nosēdušies pamati. Direktors «mierina»:

— Ja vairāk nenosēdīsies, viss būs labi...

GALENOS

Deviņgadīgajā skolā valdīja dzīva rosība. Izrādās, ka skolēni var čakli strādāt kolhozā «Galēni» — ravēt sakņaugus, sagatavot lopbarību, veikt citus lauku darbus, kas viņiem ir pa spēkam, kā arī pašiem remontēt skolu. Grīdu, durvju, solu krāsošana — viņu pārziņā. To skolēni godam paveikuši. Direktore Agnese Gabrāne priecājas par trim Li-

vānu mājām, kas pacēlušās blakus skolai. Vienā būs telpas meiteņu darb-mācībām, otrajā izvietosies pirmklasnieki, trešajā — internāts un novadpētniecības muzejs. Mājiņām pievadīta siltumtrase. Kooperatīvs «Cerība» tās apmūrējis ar ķieģeļiem, krāso un veic citus darbus. Galēnu deviņgadīgā skola jaunajam mācību gadam būs sagatavota pienācīgi.

DRAVNIEKOS

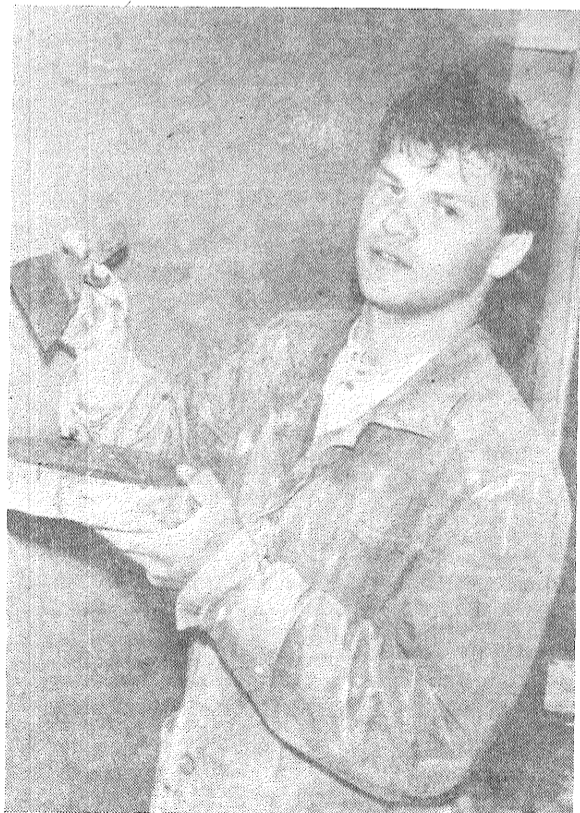
Sejienes deviņgadīgā skola mūs sagaidīja ar

sakoptību, parketa spīdumu. Cik spējuši, tik paši remontējuši un krāsojuši. Skolas kolektīvu uztrauc plakano jumtu celtni, kāda ir arī šī iestāde, problēma — sporta zālē no griestiem tek ūdens. Tas pats arī mācību korpusā. Uz grīdas peļķes.

Vietējais Kirova kolhozs ir gatavs skolai palīdzēt — uz jumta noklāt bitumu, bet nav celtni.

Skolās ielūkojās: J. Bečs, rajona tautas izglītības nodaļas vadītāja vietnieks saimnieciskajos jautājumos, J. Gurgons un J. Silickis.

Vai skolas mācībām sagatavotas?

Attēlā: Riebiņu vidusskolas informātikas un skaitļošanas tehnikas pamatu pasniedzējs Ivars Vjakeš puse kabinetu izdarījis kosmētisko remontu. Tagad viņš saņem sabiedrisko organizāciju kabinētu; Galēnu deviņgadīgās skolas trīs jaunās ēkas — Līvānu mājās.

Redakcijas pasta

Pārdomas kapsētā

Tajā 22. jūlijā saulainajā pēcpusdienā, kad Preiļu parkā skanēja dziesmas un mūzika, Soldru kapos notika kapu svētki. Arī es tos apmeklēju, noliku dažus ziedņus pie labdara kapa kopīņas.

Tuvojoties kapiem, mani gaidīja patīkams pārsteigums, jo izdzirdu skaistu dziedāšanu. Ienākot pa kapsētas vārtiem ieraudzīju lielu pulku dziedātāju. Apskatīju kapu kopīņas. Tās visas bija ziedos, uz dažām deģa svečītes. Satikusi kādu paziņu, iesaucos: «Cik rūpīgi uzkopti kapi!» Viņa man atbildēja: «Mēs strādājam visu nedēļu». Tad es tuvojos dziedātājiem. Tur bija dažāda gadagājuma cilvēki, un cik sirsnīgi viņi dziedāja garīgā saturā dziesmas. Kaut ko tādu Soldru kapos es redzēju pirmo reizi. Atceros laikus, kad neatradās ne dziedātājs, kad ieradās priesteris.

Kapusvētkos cilvēki bija ieradusies kuplā skaitā. Dažs gan bija formalitātes pēc. Viens sargāja savu braucamo, cits baidījās ieliet aiz kapu vārtiem un stāvēja aiz žoga. Šie malā stāvētāji neizrādīja nekādu cieņu, kad kapusvētku procesija gāja garām. Taču procesija gāja lielākā daļa jauzu, jo maz jau bija to pasīvo malā stāvētāju.

Agrāk tai pusē dzīvoja kāds populārs cilvēks, dziedātājs vārda Kazimirs Caičs no Polockiešiem. Bez viņa skanīgās balss neizpalika gandrīz nevienās bērēs. Viņš bija redzams arī Dievnāmā. Piedalījās baznīcas procesijās. Bija garīgi bagāts, bet vienkāršs cilvēks. Daudziem deva pamācošu padomu dzīvē. Ar viņu patika satīties, parunāties. Viņš uzstājās ar sprediķiem gan kapsētā, gan mājās pie aivadu galda, protams, pēc piederīgo vēlēšanās.

Atceros kādu fragmentu no Kazimira uzrunas, kad pēdējā gaitā pavadīja kādu traģiski mirušu jaunekli: «Saimnieks savā dzīvē audzēja skaistu puķi. Sacēlās vējš, negaiss un to puķi nolauza, aiznesa nezināmā virzienā. Tā arī šorīt, kad cēlās šis jauneklis no gultas, nezināja, ka šodien viņam savu roku nāve sniegs pretī...». Dzirdot viņa uzrunu, pat viscietākās sirdis tika aizkustinātas līdz asarām.

Bet šogad mēs Kazimira balsi vairs nedzirdējam Soldru kapsētā, jo viņa balss ir apklususi uz mūžiem. Nu jau būs vairāk kā gads, kopš viņš atdusas kapos. Viņu pavadīja pēdējā gaitā tauru skaņu pavardība, bez garīgā rituāla. Par to klātesošie bija mazliet sašutuši, bet — tāda bija piederīgo vēlēšanās.

Helēna SKUTELE,
Preiļos

Ceļš uz kapiem

Tā jau iznāk, ka jums rakstu cerībā uz palīdzību. Nedod, dies, kādam braukt uz Gāgu kapiem, uz Gāgu vai Zeiļu sādžu Aizkalnes pagastā.

Savā laikā līdz kapiem varēja piebraukt gan no Kastīres puses, gan no ceļa, kas savieno Aizkalni ar Šnepstiem. Ja runa ir par ceļu no Kastīres puses, tad to iznīcināja [vārda pilnā nozīmē] 21. PMK. Šī organizācija aizmirs, ka tur bija lauku ceļš, pa kuru pat ar velosipēdu varēja braukt. Manuprāt, te arī Aizkalnes ciema izpildkomitejai kopā ar Raiņa kolhoza vadību būtu ko padomāt. Turklāt pat grants karjers ir turpat blakus.

Kapos taču apbedīti cilvēki, kuri pārsvarā strādājuši kolhozā. Padomājiet arī par cilvēkiem, kas vēl dzīvo taipusē.

E. K.
(autors redakcijai zināms)

Aktuāls temats

Televizors: mūsu prieks un posts

...Ogrēniete Ludmila Valtēre svētdien, 12. augustā, izskrēja no sava dzīvokļa ar to, kas bija mugurā, un tā arī palika stāvam. Visu aprija uguns. Ugunsgrēks izceļās pilnīgi negaidot — pēkšņi eksplodēja krāsu televizors «Foton-720».

Ugunsdzēsēji ieradās operatīvi. Bet māja jau bija vienas liesmas. Liesmu izplatīšanās sekmēja caurvējš — ar sprādzienu bija izbīrušas logu rūtis un pat izgāzušās durvis.

Izsaukusi ugunsdzēsējus, namamāte pati steidzās dzēst liesmas ar smiltīm. Viņa nezināja, ka ar to viņa pakļāva savu dzīvību briesmām. Lieta tāda, ka televizora eksplozijas rezultātā parasti rodas toksiskas gāzes. Cilvēks šādā vidē divu trīs minūšu laikā var zaudēt samanu.

Daudzi no mums izmanto mums tik vajadzīgo sadzīves radioaparāturu, kas tomēr nebūt nav tehniski pilnīga un dažkārt ir jau krietni novecojusi. Pte televizora mēs pavadām daudz jauku brīžus. Bet to gan nevajadzētu censties iemontēt sekcijā, kur tam tik grūti tikt klāt, ja gadās nelaime. To nav ieteicams likt arī tuvu pie loga: avārijas gadījumā liesmas momentāni aptver aizkarus. Ja tie ir no kaprona, tad noteikti tūlīt aizdegies visa siena.

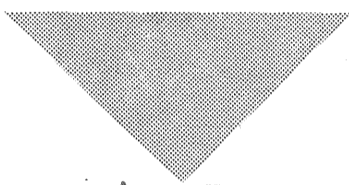
Ugunsdzēsēji gluži kā anekdoti atceras gadījumu ar kādu lielu priekšnieku, Allas Pugačovs talanta pielūdzēju. Reiz koncerta translācijas laikā dzīvesbiedre viņu aicināja vakariņās. Televizors istabā palicis neizslēgts. Pēc brīža vīrs ieteicies: «Jāiet jāpaskatās, kāpēc Allu vairs nedzird...». Pa to laiku no televizora un sekcijas vairs nekas nebija palicis pāri.

Bet ja nu bērni ir vieni paši mājās? Novērojuši, ka pieaugušie ieslēdz aparātu, tiklīdz pārkāpuši dzīvokļa sliekšni, un skatās visus raidījumus pēc kārtas, arī bērni pie tā pierod un domā, ka tā tam jābūt... un tāpēc nepārtraukti sēž pie televizora. Vai tad ir daudz tādu ģimeņu, kur notiek citādi, kur bērni un pusaudži netiek atstāti vienatnē ar televizoru? Ir svarīgi, lai bērni šādu aizliegumu neuzskatītu par sodu. Jāpaskaidro, kā jārikojas aparāta aizdegšanās gadījumā. Kādiem tad jābūt pirmajiem glābšanas pasākumiem? Mūsu republikas Iekšlietu ministrijas ugunsdzēsības pārvaldes speciālists Viktors Zujevs mums pastāstīja:

— Gribu atkārtot visiem ļoti zināmās patiesības. Ja mēs tās visi ņemtu vērā, nelaimes gadījumu būtu daudz mazāk. Ja ar televizoru notiek avārija, tas vispirms jāatslēdz no elektrības, izraujot auklu no rozetes, pēc tam uz televizora jāuzmet jebkāds biezs audums — sega vai galdauts (nekādā gadījumā uz degošu elektrotehniku nedrīkst liet ūdeni). Tikai pēc tam jāsteidzas izsaukt ugunsdzēsējus. Izejot no telpas, neaizmirsīsim cieši aizvērt durvis, lai nerastos caurvējš, kas veicina liesmu izplatīšanos.

Droši vien jāatgādina arī mūsu bēdīgā statistika: šā gada septiņos mēnešos 68 ģimenes zaudējušas televizorus, nemaz nerunājot par citām sekām, ko izraisījuši šo aparātu aizdegšanās.

Anna LIEPNIECE,
LETA korespondente

Apģūs dzie dātprasmī

DAUGAVPILS CEĻOJUMU UN EKSKURSIJU BIROJS piedāvā ceļazīmes šādiem ceļojumiem:

AR LIDMAŠINU (grupām)

- Volgograda: no 10. līdz 14. septembrim;
- Sevans: no 19. līdz 24. septembrim (15 ceļazīmes);
- Orūdonikidze: no 14. līdz 19. septembrim; no 19. līdz 24. oktobrim;
- Feodosija: no 25. līdz 30. septembrim (15 ceļazīmes);
- Gori: no 19. līdz 23. septembrim; no 10. līdz 14. oktobrim;
- Angarska: no 19. līdz 23. septembrim (15 ceļazīmes);
- Dušanbe: no 4. līdz 8. oktobrim;
- Taškenta (Urgenča, Buhāra, Samarkanda): no 7. līdz 12. oktobrim;
- Pjatigorska — Teberda — Dombajs: no 14. līdz 18. oktobrim;
- Jalta: no 27. oktobra līdz 1. novembrim;

PREIĻU RAJONĀ SKOLEŅU JAUNRADES CENTRS

uzņem dalībniekus šādos bezmaksas pulciņos:

PREIĻOS — tēlotājmākslas, šūšanas un modeļēšanas, mežgļošanas, mīksto rotālietu, ziedu kompozīciju veidošanas, gobelēna, sadzīves kultūras, lelļu teātra, «Saimniecīte», kā arī Draudzības klubā;

LIVĀNOS — pišanas, rokdarbu, mežgļošanas, adīšanas un tamborēšanas, sveču lie-

šanas, puķkopības, foto, noformēšanas, akordeonistu, kā arī 4—6 gadus vecu bērnu ansambli «Čālis» un 1.—4. klašu skolēnu ansambli.

Varbūt vēl kas cits ir jūsu uzmanības lokā? Padomājiet!

Mēģināsim jūsu vēlmēs ieklausīties atvērto durvju dienā — 3. septembrī. Gaidīsim!

Pieteikties: Preiļos, Aglonas ielā 1a līdz šī gada 10. septembrim. Uzziņas pa tālruni 22301; Livānos — Rīgas ielā 4b. Tālrunis 42581.

AR LIDMAŠINU (individuāli)
Soči: no 11. līdz 21. septembrim; no 13. līdz 23. oktobrim — 260 rubļi.

AR AUTOBUSU (30 cilvēku grupām)
Leņģingrada: no 31. augusta līdz 3. septembrim, no 19. oktobra līdz 22. oktobrim, no 16. līdz 19. novembrim (ceļazīmes cena — 2040 rubļ.);
Maskava: no 13. līdz 18. septembrim, no 11. līdz 16. oktobrim (ceļazīmes cena — 3720 rubļ.);
Leņģingradas piepilsētas (Gatčina): no 7. līdz 10. septembrim, no 5. līdz 8. oktobrim, no 16. līdz 19. no-

vembrim (ceļazīmes cena — 2040 rubļ.);
Alušta: no 26. līdz 30. oktobrim;
Hiva — Urgenča — Samarkanda — Buhāra — Tašauza: no 1. līdz 6. oktobrim;
Arsenjeva — Petropavlovskā-Kamčatska: no 22. līdz 26. oktobrim.

AR LIDMAŠINU (individuāli)
Soči: no 11. līdz 21. septembrim; no 13. līdz 23. oktobrim — 260 rubļi.

AR AUTOBUSU (30 cilvēku grupām)
Leņģingrada: no 31. augusta līdz 3. septembrim, no 19. oktobra līdz 22. oktobrim, no 16. līdz 19. novembrim (ceļazīmes cena — 2040 rubļ.);
Maskava: no 13. līdz 18. septembrim, no 11. līdz 16. oktobrim (ceļazīmes cena — 3720 rubļ.);
Leņģingradas piepilsētas (Gatčina): no 7. līdz 10. septembrim, no 5. līdz 8. oktobrim, no 16. līdz 19. no-

vembrim (ceļazīmes cena — 2040 rubļ.);
Bresta: no 28. septembra līdz 1. oktobrim, no 16. līdz 19. novembrim (ceļazīmes cena — 2190 rubļ.);
Puškina Kalni (38 cilvēkiem): no 1. līdz 2. septembrim, no 19. līdz 20. oktobrim, no 26. līdz 27. oktobrim, no 7. līdz 8. novembrim (ceļazīmes cena — 1060 rubļ.);
Kauna — Traķi — Viļņa: no 16. līdz 17. septembrim, no 21. līdz 22. oktobrim, no 11. līdz 12. novembrim (ceļazīmes cena — 990 rubļ.);
Vitebska — Polocka: no 9. līdz 10. septembrim, no 14. līdz 15. oktobrim, no 18. līdz 19. novembrim (ceļazīmes cena — 1140 rubļ.);
Tartu — Tallinna: no 19. līdz 21. oktobrim, no 16. līdz 18. novembrim (ceļazīmes cena — 1470 rubļ.);
Gomeja — Brovari — Kijeva: no 11. līdz 16. oktobrim, no 22. līdz 27. novem-

brim (ceļazīmes cena — 3600 rubļ.);
Kaļiņingrada — Kuršu kapos: no 5. līdz 8. oktobrim (ceļazīmes cena — 2280 rubļ.);
Novgoroda: no 12. līdz 15. oktobrim, no 9. līdz 12. novembrim (ceļazīmes cena — 2050 rubļ.);
Minska — Hatiņa: no 26. līdz 28. oktobrim, no 23. līdz 25. novembrim (ceļazīmes cena — 1620 rubļ.);
Volkoviska — Grodņa — Druskininki: no 2. līdz 4. novembrim (ceļazīmes cena — 1710 rubļ.);
Leņģingrada: no 3. līdz 4. novembrim (ceļazīmes cena — 3000 rubļ.);
Pleskava — Pečori — Puškina Kalni: no 2. līdz 4. novembrim (ceļazīmes cena — 1740 rubļ.);
Ceļazīmes var iegādāties: 228400, Daugavpili, 5. augusta ielā 25, tālruni — 26206 (ceļojumiem ar lidmašīnu un autobusu) un 26503 (ceļojumiem ar vilcienu).

Redaktors **Pēteris PIZELIS**

kultātē), kas ļoti pārzina visu jaunāko kordziedāšanu.

Mūzikas skola gaida 30. augustā pulksten 18.00 tos mazos līvāniešus, kuri grib būt draugos ar dziesmu. Vienīgais noteikums: prast nodziedāt vienu dziesmiņu.

V. RAD

Redaktors **Pēteris PIZELIS**

brim (ceļazīmes cena — 3600 rubļ.);

Kaļiņingrada — Kuršu kapos: no 5. līdz 8. oktobrim (ceļazīmes cena — 2280 rubļ.);

Novgoroda: no 12. līdz 15. oktobrim, no 9. līdz 12. novembrim (ceļazīmes cena — 2050 rubļ.);

Minska — Hatiņa: no 26. līdz 28. oktobrim, no 23. līdz 25. novembrim (ceļazīmes cena — 1620 rubļ.);

Volkoviska — Grodņa — Druskininki: no 2. līdz 4. novembrim (ceļazīmes cena — 1710 rubļ.);

Leņģingrada: no 3. līdz 4. novembrim (ceļazīmes cena — 3000 rubļ.);

Pleskava — Pečori — Puškina Kalni: no 2. līdz 4. novembrim (ceļazīmes cena — 1740 rubļ.);

Ceļazīmes var iegādāties: 228400, Daugavpili, 5. augusta ielā 25, tālruni — 26206 (ceļojumiem ar lidmašīnu un autobusu) un 26503 (ceļojumiem ar vilcienu).

PĀRDOD mājas pamatus Līvānos. Ir kokmateriāli. Zvanīt vakaros no plkst. 20.00 līdz 22.00 pa tālruni 44797.

Ir atkal sāpju brīdī skumjā Mums visiem galvas jānoliec. Ir jāatvadās no cilvēka un biedra.

Ar kuru kopā tik daudz darba veikts.
(A. Imermanis)

Izsakām dziļu līdzjūtību slevai un bērniem, izvadot STAŅISLAVU SAROKU kapu kalnā.

RPMCT kolektīvs un aradkomiteja

PAZAUDĒTI dokumenti uz Anatolija Petrova vārda. Atrādēju līdz zvanīt pa tālruni 43834.

Gan zināju tās dienāšas, Kad bij' ieti darbiņa, To dienāšas nezināju, Kad būs iet aizsaulē.
(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību Jāņa Jāņa d. KALVANA piederīgajiem sakarā ar viņa nāvi.

Kolhoza «Līvāni» kolektīvs

● **LABKRĀSTĀ PUBLICITĒTĀ MATERIĀLĀ NE VIENMĒR ATSPUGULO REDAKCIJAS VIEDOKLI PAR PĒRSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, SKAITĻU UN FAKTU PĀRZĪBU ATBILDĒ RAKSTU AUTORĀL**

● **MŪSU ADRESE:**
222350, Preiļos, Aglonas ielā 1.

● **REDAKCIJAS TĀLRUNI:** redaktores — 22059, redaktora vietniece, lauku dzīves un sporta nodaļa — 21759, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154 atbildīgā sekretāre — 21996, sabiedriski politiskā nodaļa — 21769, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļa — 21885, vēstura, skolā dzīves un jaunatnes nodaļa — 22203, grāmatvedība, saraksts par studinātajiem — 22305.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta ceturtdienās, sestdienās un svētdienās latviešu un krievu valodās. Izsauktā izdevniecība, poligrāfijas un grāmatu firdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valikas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīga, K. Valdemāra ielā 105). Viena nosacītā iespaidokļa. Ofsetiespiedums. Izdevējdarbības licence Nr. 000069. «Novadnieks» («Земляк»). Газета Преиляского района на латышском языке.

Mētiens 13 902 eksemplāru (latviešu valodā — 9 961 eks., krievu valodā 3 941 eks.).

Indeksis 68149
Pas. 760.